СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК (UKRAINIAN DAILY)

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ... ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. | Ч. 89. | Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 16 квітня 1932. | VOL. XL. | No. 89. | Jersey City, N. J., Saturday, April 16, 1932. | THREE CENTS.

НЕСПОКОЇ В МАЙНЕРСЬКИХ ПОВІТАХ СТЕЙТУ ОГАЙО

КОЛОМБОС (Огайо). — Ґвардія й військо відійшли до майнерських повітів в східній частині стейту Огайо, де вибухли заворушення, наслідком яких вбито одного чоловіка, а ранено кількадесять осіб.

Секретар праці Довк скликує до Вашинґтону наради представників власників копалень і майнерів, щоби довести до згоди, бо „ситуація серіозна й погана".

РУЗВЕЛТ НЕ ЇДЕ НА КОНВЕНЦІЮ.

ОЛБАНІ. — На передодні нарад демократичної стейтової конвенції заявив ґовернор Рузвелт, що він не поїде на краєву демократичну конвенцію до Шикаґа. Це збентежило його приклонників, бо вважають, що Рузвелт рішився на такий крок під впливом промови Смита про „демаґоґію".

Тепер нюйорські демократи, сторонники Рузвелта, натискають, щоби не вибирати делеґатом нікого кандидата на президента. В той спосіб хочуть довести до цього, щоб теж і бувший ґовернор Смит не поїхав на конвенцію до Шикаґа.

РЕПУБЛИКАНЦІ РАДІЮТЬ.

ВАШИНҐТОН. — Републиканські лідери задоволені зі зїзду демократів у Вашинґтоні та з їх промов на святі Джеферсона. Републиканці є тої думки, що на демократичній конвенції прийде до гострої боротьби між демократичними кандидатами на президента, та що ця боротьба пособить виборови републиканського кандидата.

ВЖЕ НЕ ХОЧУТЬ БІЛЬШЕ ОБІДІВ.

ВАШИНҐТОН. — Деякі з демократичних сенаторів кажуть, що демократам уже не треба влаштовувати більше обідів з промовами, бо вашинґтонський обід уже наробив їм досить шкоди.

ЕКСПЛЬОЗІЯ В СТЕЙТОВІМ БУДИНКУ.

КОЛОМБОС (Огайо). — Наслідком експльозії, яка вибухла з невідомих причин, знищився частинно новопобудований стейтовий будинок, вартости $5,000,000, а під руїнами знайдено 5 осіб убитих. Крім того 75 робітників, котрі працювали при будові, були тяжко ранені.

МЕЄР ОПТИМІСТОМ.

ВАШИНҐТОН. — Ґовернор Меєр з „Федерел Різерв Борд" подає, що „Ріконстрокшон Файненс Корпорейшен" дала поміч 1,319 банкам, та що позички ті були в 92% дані банкам у містах, які мають менше ніж 100,000 мешканців. Меєр твердить далі, що від 1 лютого населення пустило в оборот коло $250,000,000 схованих долярів, та що банки роблять тепер ліпші бизнеси. Все те, каже Меєр, вказує на зворот до ліпшого.

КУЛИДЖ МОДЕРНІЗУЄ ФАРМУ.

ПЛІМУТ (Вермонт). — Вже не буде світити на Кулиджовій фармі нафтова лямпа, при якій Кулидж складав присягу, як його покликано на президента держави. Хату Кулиджів модернізують і заводять електричне світло.

НАПАЛИ НА ПОЧТУ.

НЮ ЙОРК. — Два Мурини напали на почтаря, що віз реджістровану почту, і, побивши його молотком, хотіли забрати почту. Та надійшов полісмен і арештував їх.

БЕЗРОБІТНІ БУНТУЮТЬСЯ.

ОКЛЕНД (Нова Зеляндія). — Покликано кілька ескадрон війська, щоби не допустити до дальших розрухів безробітних. Сотні безробітних мущин і жінок напали підчас демонстрації на полісменів і їх побили, а потім понищили електричні дроти і повибивали шиби по ріжних інституціях. В місті було цілком темно. Шкода з самого побиття вікон виносить $85,000.

Арештовано 250 осіб. Влада каже, що розрухи були добре упляновані, бо демонстранти прийшли на демонстрацію з камінням.

ЛИНДБЕРҐ ПРОСИТЬ, ЩОБИ ЙОМУ НЕ ПЕРЕШКАДЖАТИ.

НЮ ЙОРК. — Чарлз Линдберґ просить репортерів, щоби його не інтервенювали і не подавали таких інформацій, які утруднюють йому і його висланникам навязання контакту з тими, що викрали його сина.

МАНЕВРИ ФЛЬОТИ НА КИТАЙСЬКИХ ВОДАХ.

ВАШИНҐТОН. — Азійська фльота Злучених Держав відбуде маневри на китайських водах біля китайських укріплень Шефу і Цінґтао.

МІСІС ПИНШО ПРО ПОЛІТИКУ І ҐЕНҐСТЕРСТВО.

МОНТРОЗ (Пенсилвенія). — Місіс Корнелія Брайс Пиншо, жінка ґовернора стейту Пенсилвенія, кандидує на конґресменку і викладає свою політичну програму про потребу негайної допомоги фармерам. Між іншим каже, що викрадення дитини Линдберґам стало можливе тільки тому, що край контролюють скорумповані політичні машини, котрі охороняють ґенґстерів.

12 ЛІТ МАНДРУВАВ БЕЗ НІЯКОГО ДОКУМЕНТУ.

Москаль Олександер Давідов, родом із Ленінґраду, здезиртирувавши у 1920 р. з армії Вранґеля, пішов по світу у мандри. Від того часу пройшов він пішки цілу Францію, Німеччину, звідти перейшов до Австрії, а в 1932 р. до Чехії. І так промандрував пів Европи без ніякіського документу.

ПСИ РОЗІДАЮТЬ ТРУПІВ УТІКАЧІВ НА ДНІСТРІ.

З Четатя-Альби доносять, що дотепер не похоронено трупів утікачів застрілених совітськими пограничниками над Дністром. З поблизьких сіл збігаються пси й їдять людське мясо.

„Універзул" запитує, чому тепер не протестують „гуманісти" і каже, що протести зарезервовані лише в тих випадках, коли румунські пограничники постріляють на Дністрі совітських шпигунів. Тоді, каже „Універзул", інтервенюе „гуманізм" і цілі інтернаціонали. — („Час").

ШТУЧНІ БРИЛЯНТИ І ВОВНА.

У Колюмбійськім університеті в Ню Йорку випрокукувано малі штучні брилянти і штучну вовну з індійських конопель (джут).

ОРИҐІНАЛЬНИЙ ВИНАЙМ МЕШКАННЯ.

Власники великих віль у Німеччині в халепі. Винаймати їх ніхто не хоче, а ділити на малі не оплачується. Недавно в одному часописі в Кольонії появилося ось таке оголошення: „В найкращій дільниці міста є вілля, що має 15 кімнат. Побудована з початком нашого століття й кошти будови є 270 тисяч марок. Винайму без чиншу". За те комірник платитиме річно 8,000 марок податку. Власник не платив би податку, якби розібрав віллю. Але кошти розбірки перевищують ціну матеріялу по розбірці, на який нема попиту.

СОБАКА-ПАЧКАР.

Біля Кшеніс коло німецького кордону приловили собаку вовчура. Виявилося, що ця собака була преззнаменитим пачкарем. Мав на собі пачки тютюну понад 4 кільограми ваги. Був такий проворний, що коли побачив незнаних йому людей, скривався.

ПРОБИВСЯ НОЖЕМ НА РОЗПРАВІ.

Пед суддею Радловським у Станиславові відбувалася розправа проти бандита Андрія Хохола за тяжке ушкодження тіла братів Ґемзів. Коли на розправі Станислав Ґемза та його брат почали відтяжувати обвинуваченого, зізнаючи інакше, як зізнавали передтим у слідстві, обвинувачуючий підпрокуратор Лей заквестіонував ті зізнання і поставив внесок заарештувати Станислава Ґемзу за фальшиві зізнання. Коли це Ґемза почув, не хотів дати себе арештувати та намагався втекти. Але на коридорі його зловили та привели назад до салі розправ. Він скочив раптом до стола судді і вхопив різницький ніж, який лежав як доказ, бо ним власне оперував обвинувачений Хохол, та пробив собі ним живіт. Скровавлений упав на землю. Його забрало ратункове поготівля, а розправу припинено.

АРЕШТУВАЛИ ДИРЕКТОРА КОНЦЕРНУ „МАЛОПОЛЬСКА".

У ночі з 30. на 31. жовтня м. р. злодії вломилися до бюр нафтового концерну „Малопольска" у Львові, розбили касу та забрали з неї 150 тисяч зол. і 8 тисяч долярів. Поліція арештувала возного „Малопольск-и", бувшого поліцая Шакальського. Він признався, що піддав був плян вломy злодіям Влізлі та Смулці. Арештовані злодії сказали, що вкрали лише золоті; хто вкрав доляри, не знають. Поліція знайшла в печі хати Влізли лише 20 тисяч зол.

Рівночасно поліція стала інвіґілювати директора „Малопольск-и", д-ра Ґаґатка. В руки поліції впали теж листи д-ра Ґаґатка до згаданого злодія Влізлі. На тій основі влада дала приказ арештувати д-ра Ґаґатка. Як д-р Ґаґатек довідався, що поліція пошукує його, втік на провінцію. Його арештували в Ліску, як всідав до поїзду, що їхав на схід.

Годиться згадати, що д-р Ґаґатек виступав як політичний діяч у Львові, кандидував до сойму (від одної з селянських партій). Та коли д-ра Ґаґатка засудили за ошуканчу аферу, його скреслили з листи адвокатів. Тоді були засудили д-ра Ґаґатка на 8 місяців тюрми.

ЗА ВБИВСТВО СВОЄЇ РОДИНИ НА БЕЗТЕРМІНОВУ ВЯЗНИЦЮ.

Перед окружним судом у Луцьку відбулася розправа проти Федора Чміля, обвинуваченого в тому, що в ночі з 28-го на 29-го серпня м. р. в селі Велика Осниця, луцького пов., вбив сокирою й ножем цілу свою родину, що складалася з сестри Малані з Чмелів Веремчукової, її 12-літнього сина Василя і нешлюбного чоловіка Веремчукової — Антона Матечки. Щоби замаскувати злочин, Чміль підпалив дім сестри. Але все виявилось і його арештовано. Обвинувачений признався до вини і заявив, що жахливого вбивства доконав, щоби заволодіти майном сестри. По кількагодинній розправі суд засудив Чміля на кару безтермінової вязниці.

ЮВИЛЕЙ І. ДАШИНСЬКОГО.

Польський соціялістичний світ святкує тепер 35ліття парляментарної діяльности лідера ППС і найвизначнішого польського соціялістичного діяча, Ігнатія Дашинського. З того приводу цікаво буде пригадати, що посол Дашинський походить зі Збаража, де проживав ще його дід, але називався тоді Дашко і був Українцем. Батько теперішнього лідера ППС перемінив своє назвище на Дашинський, але внук Українця Дашка став лідером польської визвольницької партії. Це тільки один приклад, як пропадали наші національні сили та не тільки губилися в чужому національному морі, але деякі з них ставали визначними провідниками нації, до якої пристали.

ПРОГРАВ ПРОЦЕС І ПОВІСИВСЯ.

В державному лісі в Модричу між Бориславом і Дрогобичем знайдено повислого на дереві трупа Івана Петруняка з Борислава. Причиною самогубства було те, що Петруняк програв судовий процес.

АРЕШТУВАННЯ НАЧАЛЬНИКА ТЮРМИ „БРИҐІДКИ".

Влада припинила в урядуванні начальника львівської тюрми „Бриґідки", Маєвського.

Кілька дозорців переслали до центральної влади в Варшаві меморіял, що начальник Маєвський, щоби скрити свої надужиття, скидав вину на підчинені йому органи. Центральна влада передала меморіял для розгляду прокураторови Дембіцькому, який має надзір над тюремництвом в окрузі апеляційного суду у Львові. Той приказав радникови Турнелеви, щоб перевів слідство. Тюрму стали інвіґілювати. І приловили, як вязничний дозорець вийшов з тюрми з вязнем. Обох придержали. Дозорець признався, що на припоручення начальника Маєвського йде з вязнем на прохід. Наслідком того арештували начальника Маєвського. Спеціяльна комісія розглядає відносини в тюрмі. Прокуратор Турнель переслухує вязничний персонал.

Годиться згадати, що Маєвський відзначений за заслуги на полі тюремництва хрестом заслуги.

ОБКРАЯЛИ УКРАЇНУ.

При недавному новому розподілі України на области вилучено зі складу УССР Донецький басейн. Його підпорядковано безпосередно центрови, цебто Москві, для кращої його експльоатації. Рівночасно з тим вирішено побудувати пряму маґістралю Москва-Донбас через стації Довжанське, Луганськ, Старобільське, Вавілки, Касторну і Єлець. Центральний Комітет Комуністичної Партії України додав від себе ще бічну лінію між стацією Колпаково і Семейкіно. В той спосіб хочеться використати запаси вугля з основної частини Донбасу й нафто-антрацитового району. Саме будування маґістралі відбудеться прискореним темпом залізничого будівництва як у СССР так і за кордоном. Тому, що залізниця буде йти головно українською територією, Центральний Комітет закликає всі партійні орґанізації України в цьому допомогти та вирядити осібні групи для прискорення роботи. Всі потрібні матеріяли має дати харківська область і Донбас, управа українських залізниць мусить подбати про позачергове переведення тих матеріялів на місце праці, бо залізниця не входить у ніякий плян пятирічки. До нагляду над роботою і для проводження партійної роботи мається зорґанізувати відділи комуністів по 300 чоловік і відділи комсомольців по 500 чоловік. Зокрема призначено пропаґандивне завдання українській комуністичній пресі, щоб між народом спопуляризувала будову та висвітлила її значіння (мабуть здають собі вже справу з того українські маси і без комуністичного вияснення). Як бачимо, охоплення Донбасу Москвою йде прискореним темпом. (Прол. Правда з 12. 3. 1932.).

СМЕРТЬ У ЗУБАХ КРОКОДИЛІВ.

Під Калькутою по річці Гоґлі плили 70 Індійців човном. В одній хвилині човен перевернувся, й то на тому місці ріки, де було богато крокодилів. Вмить річка забагрилася — крокодилі порозривали їх тіла.

ЯПОНСЬКО-РОСІЙСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

ОБИДВІ СТОРОНИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ. РОСІЯ ВИВЕЗЛА З МАНДЖУРІЇ 4,000 ЗАЛІЗНИЧИХ ВАҐОНІВ І 60 ПАРОТЯҐІВ.

ХАРБІН (Манджурія).—Висадження японського военного потяґу в повітря недалеко Харбіна було так досконало зорґанізоване, що нема сумніву, що це зробили не китайські розбійники, а руки більше вправні. Таксамо підготовка висадити міст на ріці Сунґарі, який недавно направили Японці, також вказує на те, що вибухи в Манджурії тепер переводять і підготовляють вправні люди, які мають першорядні засоби до влаштування вибухів, вживаючи до того електричних дротів.

У Японії уже нема сумніву, що це робота російських комуністичних рук, а тому японські військові дуже обурені на російських комуністів і отверто погрожують їм репресіями. Головнокомандуючий японською армією в Манджурії, Хонджо, призначив спеціяльне слідство в справі діяльности російських терористів-комуністів. Японці отверто говорять, що розпічнуть масові арешти комуністів у ріжних містах Манджурії.

Радянський уряд відмовився повернути до Манджурії 4,000 ваґонів та 60 паротяґів, які належать Східно-Китайській залізниці, а які Росія вивезла на свою територію. Большевики кажуть, що ці ваґони та паротяґи є майном Росії, а тому вони не мають бути повернені. Росія вже сконцентрувала значну армію на Далекому Сході, а її военне командування вважає доцільним напасти на Японців у Манджурії тепер, поки вони не мають там досить війська. Крім того, хто перший нападе, той буде мати в руках ініціятиву наступу, що відограє велике значіння на війні.

НОВИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УНДО.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Відбувся Народний Зїзд, на якому прочитано реферати про сучасне становище в Польщі та на інших землях України. Ухвалено низку резолюцій та вирішено скликати представників повітових комітетів УНДО, щоби вони разом з Центральним Комітетом УНДО виробили напрям дальшої тактики в праці УНДО. Це рішення повзято внаслідок компромісу з опозиційною ґрупою УНДО, на чолі якої стоїть бувший посол Д. Паліїв та посолка М. Рудницька.

На чолі Центрального Комітету УНДО лишився далі посол д-р Дмитро Левицький, а ґенеральним секретарем вибрано бувшого посла В. Целевича. Одна з ухвалених резолюцій стверджує, що „в так званій соціялістичній-радянській республиці йде тепер безпощадна ліквідація всіх творчих національних сил, а рівночасно з тим і систематичне обмежування та вкорочування прав УРСР на користь московського червоного централізму". Польська цензура сконфіскувала резолюцію в справі становища українського населення в Польщі, а також в справі завдання політичного українського проводу в боротьбі Українців в Польщі за свої права.

НОВИЙ УРЯД „ПРОСВІТИ".

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Відбулися звичайні загальні збори „Просвіти". Учасників на зборах було 350. Піддано докладній критиці діяльність „Просвіти", а особливо її фінансовий стан та видавничу діяльність. По докладній дискусії, в якій брали участь представники всіх політичних течій, від клерикалів до соціял-демократів включно, ухвалено низку резолюцій, що дають начерк діяльности „Просвіти".

До Головної Управи „Просвіти" вибрано також представників ріжних політичних течій, як, наприклад: від клерикальної течії о. Юліян Дзерович та о. ігумен Лучинський, від соціял-радикалів д-р Карло Коберський, редактор Остап Павлів, а від соціял-демократів д-р Кость Паньківський.

ҐІТЛЕРІВЦІ СПОКІЙНО ПІДДАЛИСЯ РОЗВЯЗАННЮ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Ґітлерівська армія піддалася спокійно наказови президента Ґінденбурґа про розвязання всіх орґанізацій націоналістів. В деяких містах поліція обсадила будинки ґітлерівської орґанізації та перевела ревізії, конфіскуючи зброю й ріжні документи.

Ґітлер в інтервю заявив, що уряд Брінінґа зробив це на вимогу Франції. До своїх військових відділів Ґітлер звернувся з відозвою, щоб вони й далі лишилися вірними націоналістичній партії та показали себе підчас виборів у Прусії, голосуючи на націоналістичну партію.

ПОВЕНЬ В ЕВРОПІ ПОШИРЮЄТЬСЯ.

БУДАПЕШТ (Уґорщина). — Ріка Тиса далі розлилася, затопивши ще 100 квадратових миль. Населення ратується на горбах, де військо старається дати допомогу втікачам зі своїх сіл та домів. В Сербії розлилася ріка Сава. В одній лише Боснії лишилося без даху над головою 17,000 осіб, серед яких почалися пошесні недуги.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адресі платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРШИЙ СТРІЛ У КАМПАНІЇ

Уже від довшого часу ведеться в Америці вступна кампанія до сьогорічних президіяльних виборів. З огляду на пануючу цього року економічну крізу ці вибори набирають незвичайної ваги, і тому вже й вступні перестрілки звертають на себе загальну увагу.

Першою важною промовою з цеї кампанії треба назвати промову нюйорського ґубернатора Рузвелта з боку краєвого демократичного комітету. Промовець вийшов з критики теперішньої републиканської адміністрації, котрій він закидав, що вона журиться за богачів, а не дбає за незаможних. Так і повинен починати кандидат опозиційної партії. І з цього повинен починати кандидат, тимбільше, що від нього ждуть тепер розвязки на важні питання політики.

Він зовсім добре відкликався на слова одного члена Найвищого Суду Злучених Держав, що, мовляв, теперішня кріза є найповажнішою крізою, важнішою від великої війни. Він зовсім слушно критикував теперішню тарифу та її шкідливі наслідки для Америки.

Одначе, як звичайно, критики не досить. На саму неґативну критику кождий може здобутися. На це не треба навіть великого розуму, щоби сказати, що ця або онта дорога недобра. І звичайно від такої критики ніхто не стає розумнішим, і вдоволити вона може лише тих людей, які не здібні на якусь роботу, а здібні тільки на критику. Людям, що хочуть роботи, треба знати не тільки, котрі дороги злі, але й котра дорога добра. Практичний політик повинен не тільки критикувати, але й показати іншу дорогу, яку він радить, та доказати, чому вона краща від старої.

І власне в цій частині Рузвелт шванкував. Він майже не говорив про те, що він зробив би, якби він, а не Гувер, був президентом. Він критикував плян великих публичних робіт, хоч цей плян таки щось дає безробітним. Він думає, що уряд повинен би стримати ліцитації фарм за довги, але як це зробити, не сказав. Що робити на всякі інші питання, які виринають з крізи, він мовчав.

Через це його промова зверха виглядала дуже поступова: вона сильно (і зовсім слушно) критикувала теперішню адміністрацію. Але коли взятися до промови і добре розібрати її подрібно та попробувати знайти там те, чого нема в теперішній адміністрації, то тоді покажеться, що критика адміністрації таксамо пуста, як сама критикована адміністрація.

„ДВА РОКИ В ТРУПАРНЯХ МОСКВИ"

(Надіслана стаття).

Недавно тому появилася в німецькій мові книжка під заголовком: **„Два роки в трупарнях Москви".**

Є це звіт **д-ра Карла Кіндермана,** котрий, яко провідник невеликої ґрупи німецьких студентів, виїхав був з ними в цили студій у 1924 р. до Росії.

Одначе вже незадовго їх увязнено і запроторено до страшної тюрми, московської ГПУ (чеки). Держано їх там серед страшних фізичних і душевних мук два роки, а потім на так званім „показнім процесі" засуджено їх на кару смерти.

Процес проти них викликав у своїм часі велику сензацію, а опирався він на всіляких видуманих доказах та підставлених свідках.

Процес той зааранжували большевики в тій цілі, щоби дістати **„предмети до обміну"** за свого чекіста **Скоблевського,** котрий сидів у німецькій тюрмі як орґанізатор німецьких комуністів і ждав там, вправді не на вирок смерти, але всежтаки на довголітню вязницю.

Коли з початком лютого 1925 р. стало відомо, що незадовго має розпочатися в Ляйпціґу карний процес проти чекіста Скоблєвського і його товаришів, то славний начальник російської чеки, **Дзержинський** (Поляк, котрий на протязі кількох років наказав вимордувати біля два міліони людей), дав розпорядок, щоби конче приготовлено „признання до вини", „корпора делікті" (річеві докази вини) та спосібних провокаторів, так, щоби на підставі тих матеріялів переведений процес мав бодай який-такий вигляд річевости і природности.

Ішло тут большевикам про дорогоцінного для них чекіста Скоблєвського, а увязненими разом з ним німецькими комуністами вони ні трохи не журилися. Між тими комуністами був і старий, досвідний, німецький звичайний кримінальник **Марґіс,** котрий заявив у суді, що комунізм відповідає ще найбільше його „ідеалови".

Кіндерман оповідає страшні річи у своїй книжці про своє дволітнє переживання в „трупарнях" (як він зве ті вязниці) московської чеки. Описує він страшні, просто жахливі способи, якими чекісти старалися вимусити на нім признання до того, чого він не допустився. Влаштовували вони і **„пробні розстрілювання",** грозили безперестанно смертю, підсували в тюрму провокаторів, давали брехливі обіцянки і т. п.

Кіндерман видержав по геройськи всі ті тілесні й душевні муки, а звіт його читається немов старозавітне біблійне оповідання про пророка Данила у печері львів. Та тут заходила та ріжниця, що він мав до діла не зі львами, але з простими гидкими бестіями.

Надзвичайно інтересне є оповідання Кіндермана про гостину одної заграничної делеґації комуністів, котра відвідала й чекістську тюрму в часі, коли Кіндерман там сидів.

Про ті та всякі інші цього роду відвідини пише він ось що:

„Відвідуючі звичайно дуже одушевляються всім тим, що їм показують.

„Те одушевлення можна собі лише в цей спосіб пояснити, що большевики стараються на ріжні способи вдержати своїх гостей у веселім, повнім вдоволення настрою, так, що навіть спокійно думаючі й обсервуючі чужинці тратять рівновагу духа та подивляють з одушевленням все, що їм большевики показують. А показують вони їм лише те, що хотять показати.

„Щоб викликати той веселий і приємний настрій у чужинців, большевики мають свої, добре вже вироблені засоби і методи.

„Сюди належать між іншим: сальонові залізничі вагони, вже від самої границі, люксусові безплатні готелі, пишні приняття й бенкети, чемні й услужні провідники і таке інше."

Жахливі сторони теперішнього життя в Совєтах, нужда народа, закріпощення робітників, котрим далеко гірше живеться як безробітним у культурних державах, а передовсім безграничний терор — все те укривають большевики дуже пильно перед очима чужинців.

Коли читати описи відвідин чужинцями всіляких большевицьких установ, то чоловік просто з дива не виходить над тим незвичайним спритом, з яким большевики вміють своїм гостям тумана пускати.

Та рівночасно мусимо подивляти безграничну наївність відвідувачів, котрі все те за ретельну правду приймають, що большевики їм наблягують.

Навіть ті вязні, що мучаться у тюрмах чеки, мусять брати участь у такій комедії і не сміють на ставлені їм питання відповідати щонебудь такого, що підривалоб авторитет совітів. В противнім випадку їх би вже в найближчім часі розстріляли в пивницях Лубянки.

Один з товаришів д-ра Кіндермана, що сам став таким провідником відвідувачів, оповідав йому, як вони наївно дають себе за ніс водити. Але раз він зробив одній німецькій делеґації якусь необережну заввагу. Його потім наново арештували й розстріляли.

Всі того роду провідники і товмачі мусять перейти **спеціяльний курс,** та мусять вивчити напамять цілий ряд згори приготованих відповідей на всілякі можливи запити.

Коли згадана німецька делеґація приїхала була до Ленінґраду, то там уряджено в її честь таке пишне приняття, що вона зараз видала публичну заяву, нібито „всі вісти про большевицький терор є простою видумкою".

Той, пізніше увязнений і розстріляний земляк д-ра Кіндермана, що тоді був товмачем, призначеним для обслугування тої делеґації, оповідав йому: „Ми тоді лише руки з вдоволення затирали та реготалися. Тих делеґатів так ошолимила музика та добрі вина, що вони булиб тоді все можливе підписали. Ми, провідники їх, могли з тими наївними добродушними людьми зробити все, що нам лише захотілосяб".

„Таваріщ" Ярославський вручив тоді тим одушевленим швабам з припоручення редакції „Безбожника" і яко голова воюючих атеїстів — адресу, звернену до німецьких робітників.

Так гостювали і розкошували собі тоді німецькі делеґати в совєтах три тижні, та вернулися домів яко переконані прихильники большевизму.

Отже нема нічого дивного в тім, що внаслідок такої рафінованої системи піддурювання є навіть ще дуже багато „інтеліґентів", котрі вважають совітську державу просто раєм на землі.

Однакож по відкриттях д-ра Кіндермана не поможуть ніякі заперечування і ніяке крутійство, бо на всі свої твердження він наводить факти і документи.

Нема отже нічого дивного, що в так званім большевицькім „політбюрі" предвиджувано ще перед його виміною його будучу ролю в Німеччині і тому раджено над його розстрілом. Большевицький преславний надпрокуратор Криленко жадав виразно, щоби його не видавано Німеччині. Колиж його всеж таки виміняно за дорогоцінного Скоблєвського, то совітська тайна поліція виразно остерегла його, щоби не важився розповідати, чи описувати в пресі свої переживання в большевицькім раю. Вона йому грозила рішучими „мерамі", то значить: долею Петлюри або і Кутєпова.

Та, не зважаючи на всі ті остороги й погрози, д-р Кіндерман таки описав всі свої переживання і спостереження у своїй книжці, а крім того виголошує тепер по цілій Німеччині публичні виклади про них. Тисячі людей ходять на ті виклади і вони неодному „незрячому", наскільки хтось уже не є за готівку куплений, отвирають очи на ті славні „райські порядки" в большевії.

І справді, треба бути незвичайно вдячним д-рови Кіндерманови за це, що, не вважаючи на велику небезпеку бути кождої хвилі скритовбивчо замордованим, він у почуттю обовязку супроти людства описав і далі в своїх викладах представляє, що теперішня **совітська Росія є страшним, правдивим пеклом на землі!**

Він цим певно далеко більше прислужується людству ніж „Ліґа прав людини", яка протестує проти засудів на комуністів, котрі в культурній Европі допускаються мордів, коли рівночасно большевики-комуністи в себе дома що дня сотки невинних людей мордують.

Щодо згаданого повище нежиючого вже начальника чеки Дзержинського, то недавно один історичний польський журнал помістив його фотоґрафію з часів студентських. Він є представлений на ній з чудовим, ангельським лицем. Але в тій прекрасній тілом людині жила **діявольська душа.** Він н. пр. трактував дуже чемненько свої жертви цигаретками, а зараз по тім казав їх вести на розстріл.

І. Наконечний.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СВЯТОЧНІ КОНЦЕРТИ БЕЗ СВЯТОЧНОГО НАСТРОЮ.

Недавно доводилося мені бути на одним концерті в память Шевченка. Не хочу входити в програму концерту, але зверну увагу на інші річи.

Мені здається, що по Народних Домах чи Клюбах, які влаштовують Шевченкові свята, не повинна „урядувати" бара підчас концерту, бо це шкодить повазі свята. І не може бути поважний настрій на святі, коли люди вештаються по галі підчас виконування точок програми, ходять у шапках на голові, стукають кріслами, говорять і т. п. А все те я завважив на тім концерті.

Коли хто спізниться на концерт, то, ввійшовши на галю, повинен ждати, аж скінчиться точка програми, спів декламація чи промова, а потім доперва йти і шкувати свого місця. Не можна своїм спізненням перешкаджати тим, що на сцені, й тим, що становлять публику. Це є культурна вимога, до якої і нам треба пристосуватися.

Коли співається національний гимн чи „Заповіт", треба стояти тихо, не вбиратись і не крутитися. Бо ми не на ярмарку чи весіллю, а на поважнім торжестві, яке має нам додати сили до дальшої боротьби.

Бофаловець.

Хоч бурі йдуть і громи бють
І в горю серце тоне —
Та вже не вбе нас вража лють,
Не розідять кордони.

Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

СПРОСТУВАННЯ.

Сиракюз, Н. Й. Через помилку не подано у звіті в „Свободі" такі імена колядників, що ходили колядувати на „Рідну Школу" на Іст Сиракюз: Вол. Карбівничок, П. Гусак, Мих. Масляк та Л. Кіт.

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(21)

Прийшовши на нове місце, Татари мусіли би нанову будуватися. Було би забогато роботи. І матеріялу на се Татарин не мав, бо лісів у тих степах не було. Як десь був який малий лісок, то Татари звали його раєм. Щоби легко було переноситися з місця на місце, татарський улус мав не хати, а шатра з жердок, на які понакидувано або понавішувано кінські шкіри.

В такий то улус вїхав чамбул і збігці зі Слушкова. Назустріч чамбулови вибігла вся молодь, вся дітвора улуса. Хлопці вискакували на коні або чіпалися хвостів і дали себе коням тягнути. Діти і старі привитали своїх лицарів криком радости, бо чужі коні і повязані драґуни були для них доказом, що їх лицарі вернулися покриті славою і не з порожними руками.

Товпа всувалася між коні, відділюючи їздця від їздця. Марта затрусилась, бо побачила, що вона відділена від своїх товаришів і що її відсувають щораз далі. Вона знайшлася коло Дусая. Дусай вхопив її коня за уздечку, так що вона не могла від нього відсунутися. Татари стали щораз більшою юрбою окружати свого ватажка. Таким способом відсували Марту щораз далі від її товариства. Сидір силкувався проглотитись до неї, та годі було. Було глітно, і ніхто не гадав перед конем вступатися. Щоби коні не задоптали копитами якої дитини, Сидір і Сава припинили свої коні.

— Погано! Дуже погано! — мурмотів Сава. — Той песій син кує зраду. Я собі так міркую, що ми будемо змушені панну полковниківну полишити тут як пані Дусаїху, щоби стати мамою пів копи таких малих чортиків, як ті, що ось тут вішаються на кінських хвостах і плентаються проміж ноги наших коней.

— Не сміє дістати її! — сказав Сидір. — Сеж ясне, що він хоче її лишити собі. Не дам її! Хіба по моїм трупі!

— Він буде дуже вдоволений з того, як позволиш йому взяти її по твоїм трупі. Дівчиною завернув собі голову і хоче її взяти за всяку ціну. І возьме її, хоч би й по трупах двацятьох таких як ми.

— Ти не повинен кривдувати собі, — говорив Сава далі, коли Сидір мовчав. — Я перестерігав тебе. Я казав, щоби татарській собаці не вірити. Чи не благав я тебе, з Татарами не зачинати ніякої спілки? Як нашого брата кортить, щоби з Татарином зійтися, то хіба на те, щоби невірі встромити ніж між ребра. Тепер бачиш, що з твоєї спілки вийшло!

— Колиж бо Дусай ще не сказав, що він дівчину хоче задержати для себе! — сказав Сидір, бо йому лячно було розстатися з всякою надією.

— Пусте, що він скаже, або не скаже. Важне тільки те, що він думає і що робить. Що він думає, вже там, на побоєвищи показали його очи. Мало хто так пожадливо позирає на дівку, як він дивився на Марту. Я потерпав, що він тими очима дівчину спалить або зїсть. Подивися, як він тепер позирає на неї; як цупко держить її коня, щоби йому не втікла. Я потерпаю, що як зійде сонце, то Марту привитає при боці її мужа Дусая.

— Твоя правда, Саво. Я не дурюся, що він її самохіть пустить. Небезпека дуже близька. Не гаймося!

— Що ти загадав? — спитав Сава трівожно. — Не квап, бо знов стрілиш яку дурницю.

— Не бійся! — успокоював його Сидір. — Яж знаю, що в своїм улусі наше життя в руках Дусая. Він тут має право зробити з нами, що схоче. Хоч я гадаю, що мене він не вбив би.

— Не гадай, що він з вдячности за нинішну добичу, яку дістав з твоєї ласки, буде тебе щадити.

Сидір не дослухав до кінця. Підігнав коня, і хоч Татари не радо вступалися, він таки проглотився до Дусая. Коли Марта побачила, що він до неї наближається, привитала його вдячним поглядом. Чоло Дусая замрачилося і він спитав:

— Чого Сидір хоче від мене?

— Хочу попрощатися, друже.

По лици Татарина промайнула глумлива усмішка злорадно ликуючого побідника. Він спитав переборщено приязно:

— Хочеш відїхати? Хіба не нині під ніч! Твій кінь змордований. Як би ворог наскочив на тебе, то не втечеш.

Сидір цілий дрожав з пересердя і хвилю не годен був зібрати слова відповіди. Та переміг себе і відповів:

— Ще не нині під ніч. Кінь справді мусить відпочати. Всеж таки хочу відїхати, ще заки ти рано встанеш. Відїду ще на зорях, щоби до Бога заїхати, заки в степу зачнуть шниряти стежі польського війська. Батько Марти постійно в трівозі, бо не знає, що з його дитиною сталося. Мушу квапити, щоби її якнайскорше приставити до батька.

— Батько Марти? — спитав Дусай понуро і його брови стяглися грізно. — Їдь до нього сам без неї і скажи йому, що його донька дуже щаслива. Скажи, що його Марта стала жінкою Дусая, великого приятеля козаків.

Хоч Сидір добре знав, на що Дусай рішився був, і що Марти не віддасть, ся відповідь збентежила його. Се, що доси лиш думав, тепер почув цілком виразно, ясно і рішучо з уст самого Дусая. Обурений крикнув:

— Марта, твоя жінка?!

— А чомуж би ні?! — спитав Татарин і знов на його лици промайнув глумливо-ликуючий усміх. — Чи ти може загадав забрати її для себе і так заплатити мені за те, що я тебе вихопив з неволі? Так ти платиш за те, що я спас твоє життя?

— З неволі? — здивований спитав Сидір, бо не годен був збагнути, яким способом Дусай довідався, що він їшов як арештант Ляхів.

— Може ти не був арештований? — спитав Дусай. — Аркан, шаблю і пістолю ти може відкинув від себе, бо для тебе були затяжкі?... Гадаю, що тепер ми оба вже розуміємося. Вибирай, що тобі завгодно: або йди від нас до твоїх приятелів на Запороже, або лишися у нас. Моя воля така: тут ми переночуємо. Завдра рано цілий аул піде далі і до вечера зайде до орди. Там буде моє весілля. Радо погостимо тебе, як схочеш бути свідком щастя сеї дівчини. Тоді, як схочеш, то поїдеш до її батька. Нехай він знає, що його дитина не пропала. Нехай і він буде щасливий щастям своєї доні.

— Спаси мене, — шепнула Марта до Сидора, котрий стояв коло неї. — Як нема способу ні сили, то вбий мене!

— Ти питав дівчину, чи вона хоче стати твоєю жінкою? — спитав Сидір.

— Чи схоче? — Татарин відповів згірдно. — Хто дівку питає, кого вона хоче, або не хоче. Ти свого коня питав, чи він хоче ходити під тобою? Гарно було би на світі, як би баби мали свою волю! Досить того, що я хочу. Я хочу так і так буде. Що в моїм улусі я скажу, то се мусить статися.

— Годі! сказав Сидір. — В твоїм улусі, ти пан. Тільки, чи дівчина буде мати вигоду до якої привикла, заки вона, вже як твоя жінка опиниться в твоїм гаремі?

— На ніч, піде до гарему, — відповів Дусай. — Піде між жінки і дівчата моєї родини, під опіку моєї мами.

— Я до них не піду! — крикнула Марта. — Не піду і жінкою Татарина ніколи не буду! Чуєш? Вибий собі се з голови!

— Вже завтра будеш. Вибий собі з голови гадку, що буду довше ждати. Ліпше не кричи, бо як мене розізлиш, то я тобі ще нині покажу, що ти моя жінка!

Татарин відвернувся від дівчини і від Сидора. Дівчину обскочили баби і Сидора відіпхали від неї. Він встиг лиш шепнути їй одно слово „раненько!" Баби вхопили коня Марти за уздечку і повели його між шатра. Стягли з коня і ввели в хату з кінських шкір. Сидір вернувся до Сави.

— Ось маєш! — сказав Сава. — Коротко і ясно Дусай сказав свою волю. Що сказав, те й зробить. Марта лишиться Татаркою і буде мамою татарських бахурів. Вона не перша і не остання. Душ нашої віри розплилось між Татарами більше, як зір на небі. Тут ми вже нічого не вдіємо. Я гадаю, що найліпше було би відійти відси таки зараз, не ночуючи тут.

— Ви, можете відійти, Саво, — сказав Сидір спокійно. — Ніхто не спинить вас, бо в сій хвили ми тут самі. Дусай цілком не гадає задержувати нас.

— А ти? — спитав Сава.

— Я відси не вступлюся, поки не зроблю останньої проби спасти Марту. Я гадаю, що се не є таке неможливе. Як Дусай влізе мені в дорогу, то застрілю як собаку!

— І сам згинеш. Ти забув, що судьба наміреного повстання по части також в твоїх руках? Ти для дівки, цілком не твоєї любки, і якій у Татарина зле не буде, жертвуєш козацьку справу? Твої товариші дожидають тебе.

(Далі буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за березень 1932 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 8. Пекальський Василь, Савран Марія.
В. 42. Пентескуль Данило, Пентескуль Анна.
В. 69. Барт Анна, Барт Федько.
В. 70. Федьо Анна, Хомин Ева.
В. 85. Мадай Василь.
В. 185. Дзвончик Йосиф.
В. 239. Галан Володимир.
В. 247. Косовський Михайло, Бунго Марія, Косовська Катерина.
В. 253. Шевчук Йосиф.
В. 318. Придун Анна.
В. 327. Дусенчук Іван.
В. 336. Дмитрів Іванна.
В. 338. Стецько Іван, Стецько Марія.
В. 361. Катулька Григорій, Лабаш Анастазія, Атляс Павло.
В. 385. Замлаштучин Марія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Новак Фемій, Смалець Варвара, Смалець Іван.
В. 5. Вера Василь.
В. 18. Гапій Михайло, Лабовська Анна, Лабовський Іван, Івах Теодор.
В. 28. Дубецький Василь, Кріба Розалія.
В. 36. Герегаль Ева.
В. 45. Слободян Стефан, Карпчук Анна, Карпчук Михайло.
В. 49. Подлушевич Михайло.
В. 51. Голят Дмитро, Голят Катерина.
В. 61. Шафран Дмитро, Маркович Анна, Ливчак Олекса.
В. 63. Пиворарчик Петро, Гарко Михайло, Гарко Ева, Філь Антін, Дідух Теодор, Глют Василь.
В. 70. Возняк Іван, Возняк Андрій, Возняк Анастасія, Павлина Дмитро.
В. 75. Комаринський Іван, Комаринська Анна, Дідул Іван, Комаринський Теодор, Комаринська Анна, Дідула Стефанія, Дідула Анна, Гоською Петро, Гоською Анна.
В. 82. Гуменчук Анна.
В. 85. Шморгун Лев, Корницький Олександер, Келехан Андрій, Шляхтянчин Василь, Палагнюк Іван.
В. 86. Уфимюк Тихон.
В. 93. Василів Андрій.
В. 94. Кричковський Павло, Микула Марія, Микула Петро.
В. 109. Новак Роман.
В. 118. Кость Василь, Мазурчак Михайло.
В. 119. Когут Анна.
В. 120. Гутковський Петро.
В. 126. Войтко Михайло, Низьолик Стефан.
В. 131. Ружецький Казимир, Ружецька Альфа.
В. 132. Смолинський Стах.
В. 142. Шевчук Юрій.
В. 147. Карпевич Дмитро.
В. 155. Капцьо Стефан, Мельник Михайло.
В. 164. Бутрій Михайло.
В. 170. Дзюбан Михайло.
В. 177. Горняк Андрій.
В. 179. Стецик Стах.
В. 183. Барда Іван, Бурдяк Михайло, Крупа Михайло.
В. 185. Кащак Мелянія, Келечава Стефан.
В. 192. Бундик Катерина, Бундик Михайло.
В. 195. Буняк Блажій.
В. 200. Микитяк Деметрус.
В. 210. Шиманський Мирослав, Струк Антін, Струк Катерина, Струк Григорій, Струк Іван.
В. 217. Сипан Яким, Носак Стефан.
В. 220. Смеляи Андрій, Пушак Северин, Пушак Катерина, Петрух Войтек, Бельт Йосиф.
В. 222. Шипінка Михайло, Каспир Гарасим.
В. 223. Ковальквевич Володимир, Ковальквевич Анна, Ковальквевич Текля, Ковальквевич Михайло, Ковальквевич Іван.
В. 229. Баковський Михайло, Баковська Анна, Хаберик Франко, Федор Андрій, Литвак Франка, Литвак Карл.
В. 230. Пірка Юрій.
В. 235. Невойда Павлина, Вульчак Григорій, Вульчак Катерина, Ясинський Микола, Денько Василь, Денько Катерина.
В. 245. Мартинів Микола, Мартинів Анна, Шегеда Олекса.
В. 247. Гук Теодор, Білик Іван.
В. 253. Берник Теодор, Берник Розалія.
В. 257. Жубрид Антін, Жубрид Марія, Жубрид Олена.
В. 266. Сивик Стефан, Дух Іван, Дух Антошка, Вовнянка Василь, Варшона Яків, Ференц Григорій.
В. 274. Сухар Марія, Сухар Дмитро, Синидяк Михайло.
В. 276. Гомзяк Стефан, Гомзяк Катерина, Шинкар Мосей, Білця Гнат, Цибик Василь, Федусько Пелягія, Караньчук Петро.
В. 280. Цебінь Франко.
В. 282. Вульчик Стефан.
В. 285. Кривий Томко.
В. 291. Сенчишин Михайло, Равричук Фруська, Пиптик Михайло.
В. 304. Попелюк Андрій.
В. 316. Гарасимишин Франко, Скробач Василь, Хованець Андрій, Гой Тадьо, Гой Вена, Мацькив Йосиф.
В. 321. Конів Марія, Конів Федьо.
В. 324. Моклюк Іван.
В. 330. Андріїшин Іван.
В. 338. Процанин Іван, Процанин Михайло, Процанин Андрій, Процанин Розалія, Баран Дмитро, Баран Катерина, Качмарик Марія, Васьковвич Михайло, Пінкасевич Марія, Пінкасевич Михайло.
В. 340. Саланський Йосиф.
В. 361. Ставчанський Мафтей, Ставчанська Марія, Сацько Микола.
В. 364. Запоточна Катерина.
В. 367. Рудий Терефон, Медвідь Юрій.
В. 373. Білик Олена.
В. 375. Цицик Микола.
В. 385. Мельник Михайло, Мельник Параскевія.
В. 400. Мощиловська Пазя.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 37. Поливчак Марія.
В. 70. Кривицький Микола.
В. 90. Шарич Павлина.
В. 97. Савецька Катерина.
В. 103. Шупляний Андрій, Шупляна Ева, Корчинський Василь, Корчинська Софія.
В. 105. Слободян Марія, Пташинський Андрій.
В. 106. Співак Онуфер.
В. 121. Губаль Василь.
В. 130. Ревега Йосиф, Ревега Розалія.
В. 136. Файний Андрій, Файна Катерина.
В. 183. Махник Андрій.
В. 194. Сущинський Блажій.
В. 229. Кесільовський Сергій, Сенько Пилип, Дубранський Іван.
В. 239. Вільчинська Фльоренс, Гатела Люба, Гатела Стефан.
В. 252. о. Дяків Володимир.
В. 275. Кобланський Павло, Кобланська Марія.
В. 279. Іванишин Франко, Корда Параскевія, Корда Василь, Мазур Петро, Мазур Мадяня.
В. 292. Дубрівна Татіянна.
В. 299. Мусійчук Мирослава, Мусійчук Стефан.
В. 325. Шевчук Павлина, Шевчук Григорій.
В. 344. Тимечька Регіна.
В. 375. Вольчанський Василь.
В. 396. Шак Катерина.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 10. Глива Василь.
В. 20. Дебравка Анна, Тимоць Михайло.
В. 32. Смигінський Василь.
В. 34. Гіль Домініка, Гіль Іван, Дзят Марія, Дзят Анна, Дзят Михайло, Дзят Анастасія, Тужинська Анна, Тужинський Теодор, Сикута Микола, Козопас Теодор, Козопас Дмитро, Козопас Розалія, Мендак Григорій, Мендак Марія, Борковський Теодор, Котик Антін, Фурдин Василь, Фурдин Анна, Дудуш Григорій, Панько Іван, Ковяк Теодосія, Кавюк Микола, Качай Василь, Качай Анна.
В. 40. Свідерський Микола, Свідерський Йосиф, Томс Марія.
В. 55. Микитюк Ілько, Демчук Михайло, Кулишицький Антін.
В. 56. Махницький Данило.
В. 65. Баль Михайло.
В. 70. Бабяк Петро, Бабяк Марія.
В. 74. Жук Андрій, Жук Анна.
В. 77. Миськy Семен.
В. 78. Геленда Стефан, Олійчик Іван, Вдовяк Лесько, Бордун Семен, Кіщак Іван.
В. 81. Добростан Стефан.
В. 82. Патроник Катерина, Патроник Олена, Лендьо Іван.
В. 83. Іваненко Микола, Тилятник Петро.
В. 85. Процько Марія.
В. 86. Гадомський Микола.
В. 98. Морох Олена, Галжинський Іван.
В. 102. Кривий Андрій, Угрин Андрій.
В. 105. Курило Микола, Белюх Михайло.
В. 113. Кравц Семен, Кравц Ілько, Бурик Станислав, Завійський Ілько, Клим Антін.
В. 116. Фадієвський Володимир.
В. 117. Ханачівський Іван.
В. 123. Скабарський Михайло.
В. 127. Качор Лука.
В. 134. Хованець Анна.
В. 135. Глушко Софія, Глушко Дмитро.
В. 137. Свіженська Магда.
В. 138. Чизман Томко, Ярошевська Анастазія, Олендер Антін.
В. 139. Погребний Стефан.
В. 149. Гаат Микола.
В. 161. Поліща Іван, Поліща Йосиф.
В. 177. Франків Анеля, Франків Іван.
В. 187. Бойко Григорій.
В. 192. Кріль Дмитро.
В. 193. Кіщак Василь, Скула Ігнатій.
В. 204. Коведович Михайло.
В. 206. Чорній Василь, Чорна Марія, Виспянський Йосиф, Виспянська Катерина, Коцюба Іван, Коцюба Йосиф.
В. 208. Шутрон Павло.
В. 217. Андрушів Йосиф, Кушлик Ігнатій.
В. 218. Недоступ Елисавета.
В. 219. Якимів Дмитро.
В. 222. Сенів Андрій.
В. 229. Федишин Кароль.
В. 237. Ворончак Ясько, Коцюбан Пилип, Коцюбан Розалія, Коцюбан Іван, Коцюбан Йосиф, Ворончак Олена.
В. 240. Шубак Дмитро, Шубак Марія.
В. 241. Лотоцька Анна, Лотоцький Микола, Кічак Марія, Кічак Григорій, Балюк Марія.
В. 247. Марцишин Василь.
В. 249. Єнгле Анна.
В. 254. Капустинський Іван.
В. 260. Бандура Розалія.
В. 263. Липка Роман.
В. 266. Михальчишин Іван, Михальчишин Марія, Михальчишин Анна.
В. 270. Ловеч Йосиф.
В. 275. Шаран Антін.
В. 276. Слущак Евген, Хлопек Олекса, Хлопек Іван, Хлопек Марія, Кость Марія, Кость Максим, Кость Антін, Лисейко Параска, Роман Михайло, Владичок Катерина, Владичок Софрон, Гебет Теодор, Павцьо Онуфер, Павцьо Марія, Сомар Теодор, Стефанович Андрій, Стефанович Евген, Полуга Берта, Матіяшевська Текля, Матіяшевський Василь, Сисин Василь, Сисин Марія, Фізир Ева, Фізир Федьо, Липицький Василь.
В. 282. Окіпний Андрій, Окіпна Анастасія.
В. 293. Ханчук Іван, Ханенчук Параска, Орищин Іван.
В. 301. Новосад Яким, Новосад Ярослав.
В. 307. Стефанюк Іван.
В. 308. Хомицька Стелла, Коробей Анна.
В. 313. Вівчаровський Василь.
В. 316. Застроцький Іван.
В. 321. Стубінська Амілія, Винник Петро, Бінник Петро, Вольчак Ігнатій, Андрушко Текля.
В. 324. Семенюк Петро, Максимюк Марія, Филипчук Анна, Рутецький Стефан.
В. 326. Панек Йосиф.
В. 333. Совецька Марія.
В. 336. Ольхова Анна, Ольховий Микола, Ендзевич Онуфер.
В. 339. Гайванович Микола.
В. 342. Длуговський Микола, Длуговська Софія.
В. 343. Журкевич Михайло, Субота Василь, Субота Марія, Павчанич Михайло, Сегень Юрій, Танчик Олекса, Лангир Володимир, Левицький Франко.
В. 344. Бідобран Павло.
В. 345. Димяник Василь.
В. 349. Куш Марко.
В. 354. Квасний Іван.
В. 356. Матковська Анастасія.
В. 358. Прокопів Ксеня.
В. 360. Новатковський Стах.
В. 361. Василик Параскевія.
В. 362. Павловець Теодор.
В. 363. Королишин Дмитро, Королишин Василь, Лучишин Іван, Лучишин Юрій, Лучишин Марія, Матис Франко, Матис Катерина, Мазуляк Марія, Непорядний Теодор, Крижишевський Іван, Свердюк Йосиф, Мацькула Марія, Мельник Іван, Підскальний Михайло.
В. 365. Сухеня Андрій.
В. 366. Припин Іван.
В. 367. Білик Микола, Білик Марія.
В. 369. Пацьорковська Бронислава, Пацьорковський Тимко.
В. 376. Шевчук Анна.
В. 385. Кормило Михайло, Дюк Пилип.
В. 388. Мамчин Анна.
В. 396. Федунок Танас, Федунок Анна.
В. 400. Кондор Стефан.
В. 401. Копильчак Михайло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 21. о. Запаринюк Михайло.
В. 42. Ревега Йосифа, Ревега Гліфирій.
В. 64. Дячишин Гарасим.
В. 91. Шак Катерина.
В. 93. Сошек Петро.
В. 107. Мищишин Андрій.
В. 115. Дубрівна Татіянна.
В. 130. Шевців Стефан.
В. 142. Поливчак Марія.
В. 165. Махник Андрій.
В. 181. Шевчук Григорій, Шевчук Павлина.
В. 189. Шарич Павлина.
В. 221. Салій Василь.
В. 225. Семко Іван, Семко Марія.
В. 245. о. Яlечко Йосиф, о. Дяків Володимир.
В. 269. Швець Марія.
В. 364. Савецька Катерина.
В. 387. Гатела Стефан, Гатела Люба, Вільчинська Фльора.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Лабовський Андрій.
В. 53. Турко Лесько.
В. 65. Ткач Йосиф.
В. 177. Онесько Магдалина.
В. 198. Мудрик Лука.
В. 209. Мисяр Петро.
В. 234. Скоренький Теодор.
В. 235. Крупяник Михайло.
В. 254. Баль Йосиф.
В. 280. Гасай Гетро.
В. 282. Гуменюк Евгенія.
В. 336. Гнатишин Микола.
В. 344. Перусик Стефан.
В. 361. Майброда Микола.
В. 390. Пеленський Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком березня 1932 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	20,604
В місяци березні 1932 р. принято нових	23
В місяци березні 1932 р. принято наново	173
В місяци березні 1932 р. принято з переступними листами	40
Разом	20,840
В місяци березні 1932 р. суспендовано	222
В місяци березні 1932 р. відійшли з переступними листами	24
В місяци березні 1932 р. відійшли до інших кляс обезп.	?
В місяци березні 1932 померли	15
Разом	261
З кінцем березня 1932 р. в У. Н. Союзі було повнолітніх членів	20,579

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В класі Л.	на $ 100	7
В класі А.	на $ 250	373
В класі А.А.	на $ 500	5,561
В класі В.	на $ 750	850
В класі С.	на $1000	12,748
В класі В.В.	на $1500	292
В класі С.С.	на $2000	97

НОВІ РОДИ.

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В класі О- 500	на $ 500	96
В класі О-1000	на $1000	99
В класі О-1500	на $1500	4
В класі О-2000	на $2000	2
В класі О-2500	на $2500	—
В класі О-3000	на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

Вклясі Р- 500	на $ 500	81
В класі Р-1000	на $1000	139
В класі Р-1500	на $1500	4
В класі Р-2000	на $2000	6
В класі Р-2500	на $2500	—
В класі Р-3000	на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В класі Е- 500	на $ 500	129
В класі Е-1000	на $1000	88
В класі Е-1500	на $1500	4
В класі Е-2000	на $2000	1
В класі Е-2500	на $2500	—
В класі Е-3000	на $3000	—
Разом		20,579

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 38. Стецько Аннета.
В. 42. Доганик Марія.
В. 70. Кушнір Надія.
В. 98. Максимчук Ольга.
В. 121. Свердлюк Олена.
В. 128. Каршен Іван.
В. 139. Капустяник Олекса, Столярчук Василь.
В. 147. Лагоська Марія, Дворняк Йосиф, Дворняк Стефанія, Дворняк Ольга, Дворняк Анна, Климан Марія.
В. 156. Яцик Марія.
В. 170. Нечеса Евгенія.
В. 234. Могила Дорота.
В. 253. Черняк Ольга.
В. 275. Юрків Франко.
В. 282. Кашубінська Анастазія, Лаба Ольга.
В. 292. Савка Анастасія, Савка Іван, Савка Володимир.
В. 319. Стасінчук Володимир, Стасінчук Іван, Стасінчук Юлія, Стасінчук Анна.
В. 327. Дусенчук Евген, Дусенчук Ольга, Дусенчук Лев.
В. 338. Стецько Мелянія.
В. 361. Лабанович Евгенія.
В. 363. Мацкула Юліян.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 61. Шафран Маргарет, Шафран Марія, Шафран Стефан, Шафран Анна.
В. 75. Комаринський Евген, Комаринський Ярослав, Комаринський Юліян, Комаринська Марія, Дідула Катерина, Дідула Володимир, Дідула Андрій, Дідула Розалія, Дідула Петро, Гоською Петро, Гоською Марія, Гоською Данило, Гоською Людвіга.
В. 85. Шляхтянчин Петро, Шляхтянчин Михайло, Шляхтянчин Марія, Шляхтянчин Йосиф, Шляхтянчин Василь, Шляхтянчин Лев.
В. 96. Спожарський Йосиф.
В. 131. Рожицька Ольга, Рожицька Олена, Рожицький Едвард, Рожицька Надія.
В. 162. Дзюба Олекса.
В. 193. Гайдук Стефан, Гайдук Юрій, Гайдук Василь, Гайдук Теодор, Гайдук Анна.
В. 210. Струк Василь, Струк Марія, Шиманський Михайло, Шиманський Федько, Шиманська Михайлина.
В. 223. Тарабаш Емілія, Тарабаш Олена, Тарабаш Василь, Тарабаш Текля, Ковальквевич Елисавета, Ковальквевич Марія, Ковальквевич Іван, Ковальквевич Стефанія, Ковальквевич Ольга, Ковальквевич Василь, Ковальквевич Петро, Ковальквевич Катерина.
В. 229. Литвак Роман, Литвак Казимір.
В. 235. Денько Павло, Денько Анеля, Денько Стефан, Денько Сейді.
В. 243. Тимош Катерина, Рудий Михайло, Рудий Марія.
В. 253. Берник Стефанія.
В. 257. Жубрид Софія, Жубрид Амілія, Жубрид Анна, Жубрид Геновефа, Жубрид Луця, Жубрид Анна, Жубрид Антін.
В. 276. Карачок Олександра, Карачок Елисавета, Зіндрей Михайло, Гебет Петро, Гебет Марія, Петришак Петро, Петришак Ольга, Марковська Софія, Марковська Ольга, Марковський Іван, Стефанович Олена Емілія, Стефанович Анна Емілія, Стефанович Теодосій, Жук Юстина, Шведюк Михайло, Шведюк Олена, Надзяк Павло.
В. 285. Філь Станіслав.
В. 300. Пиптик Михайло, Пиптик Іван, Пиптик Теодор.
В. 316. Гой Михайло, Гой Марія, Хованець Марія, Хованець Михайло.
В. 321. Конів Йосиф, Конів Іван, Конів Катерина, Конів Михайло, Конів Олена, Конів Софія.
В. 340. Саланський Стефан, Саланський Іван.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 22. Шевчук Іван, Шевчук Марія.
В. 60. Подлужна Марія, Подлужний Мирослав.
В. 103. Шупляний Богдан, Шупляний Володимир, Шупляна Катерина, Шупляна Ольга.
В. 130. Якубик Анна, Самужок Розалія, Ревега Катерина.
В. 151. Мілер Кляра, Стельмах Йосиф.
В. 239. Вільчинський Андрій.
В. 282. Стадник Анна.
В. 299. Мусійчук Ірина, Мусійчук Ольга, Мусійчук Александра, Мусійчук Марія.
В. 396. Шак Іван.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 8. Хицяк Ольга, Хицяк Олена, Хицяк Павло, Хицяк Катерина, Хицяк Михайло, Хицяк Василь.
В. 20. Фекач Юрій.
В. 23. Мартишка Іван, Мартишка Йосиф, Мартишка Стефанія, Мартишка Ольга.
В. 29. Шафран Теодор, Сокальський Евген.
В. 34. Козопас Анна, Козопас Розалія, Козопас Марія, Козопас Іван, Козопас Стефан, Козопас Анна, Козопас Марія, Козопас Кароліна, Козопас Салій, Козопас Розалія, Козопас Михайло, Качай Андрій, Качай Теодор, Качай Михайло, Качай Катерина, Качай Ольга, Качай Василь, Качай Володимир, Качай Стефан, Сарабаха Катерина, Сарабаха Михайло, Бандирський Володимир, Гіль Петро, Гіль Анна, Фурдин Іван, Фурдин Емілія, Долик Михайло, Борківська Анна, Дзяд Михайло, Дзяд Юлія, Дзят Дмитро, Сикута Зеновій, Сикута Софія, Сикута, Роман, Довганюк Марія.
В. 44. Тимошек Стефан, Тимошек Ольга, Тимошек Анна, Тимошек Марія, Тимошек Михайло, Саловий Петро, Махоброда Текля, Махиброда Марія, Махиброда Варвара.
В. 67. Білінський Стефан, Білінський Іван.
В. 70. Бабяк Катерина.
В. 73. Мод Дмитро Павло, Мод Ольга.
В. 82. Патроник Андрій, Патроник Ева, Патроник Стефан, Патроник Іван.
В. 99. Жуковська Емілія, Жуковська Ольга.
В. 102. Угрин Анна.
В. 112. Липян Марія, Волянський Йосиф.
В. 113. Бурик Катерина, Бурик Михайло, Бурик Іван, Бурик Юлія.
В. 116. Беркета Іван.
В. 132. Волос Анна.
В. 135. Глушко Анна, Глушко Юрій, Глушко Марія, Глушко Дмитро.
В. 139. Пачолок Петро.
В. 147. Луців Мілька, Луців Стефанія, Луців Онисим, Мороз Евген, Мороз Марія, Мороз Емілія, Мороз Мирослав, Мороз Ярослав, Кущак Станислав.
В. 149. Глад Марія, Глад Михайло.
В. 151. Кибало Стефанія.
В. 155. Масній Юлія, Масній Стефан, Мельник Іван, Мельник Йосиф, Мельник Володимир, Мельник Олена, Мельник Михайло.
В. 156. Гарасика Анна, Гарасика Марія.
В. 165. Мельник Йосиф.
В. 174. Саран Йосиф.
В. 206. Виспянська Антоніна, Виспянська Йосифа, Виспянський Йосиф, Виспянська Анна, Чорна Стефанія, Чорний Лука, Чорна Ольга.
В. 210. Давидів Ірина, Давидів Олена, Давидів Іван, Давидів Микола.
В. 213. Сенік Анна.
В. 218. Недоступ Янина.
В. 219. Якимів Петро.
В. 221. Дзуль Марія, Дзуль Анна, Дзуль Михайло.
В. 230. Ткачик Іван, Ткачик Марія.
В. 237. Коцюбан Розалія, Коцюбан Анастасія.
В. 239. Хрунь Михайло.
В. 240. Шубак Анна, Шубак Стефан, Шубак Дмитро.
В. 241. Кічак Микола, Лотоцький Михайло, Лотоцький Василь, Лотоцька Стефанія.
В. 244. Кушвара Василь.
В. 245. Крупа Стефан, Бурук Семен, Гетманський Петро, Гетманський Стефан.
В. 247. Тиравський Василь, Тиравська Катерина, Тиравська Катерина, Тиравський Стефан, Марчинишин Василь, Білінський Василь.
В. 255. Буржаловський Михайло.
В. 270. Ловеч Іван.
В. 276. Кость Стах, Кость Елисавета, Кость Ольга, Кость Микола, Кость Володимир, Кость Анна, Кость Іван, Фізор Марія, Фізор Михайло, Фізор Андрій, Владичак Катерина, Фізор Катерина, Владичак Іван.
В. 282. Окіпний Петро, Окіпний Ілля, Окіпний Максим, Окіпний Василь.
В. 293. Ханенчук Василь, Ханенчук Анна, Ханенчук Марія.
В. 294. Ядловська Марія, Ядловська Анна, Ядловська Параня.
В. 300. Зьомба Стефан, Зьомба Стефанія, Коробій Анастасія.
В. 309. Варян Василь.
В. 316. Плута Андрій, Плута Іван, Юрків Катерина, Юрків Анна.
В. 318. Маслюк Ярослав, Маслюк Анна, Маслюк Марія.
В. 321. Ступницька Анна, Винник Павло.
В. 335. Грабиш Михайло, Грабиш Йосиф.
В. 336. Ольховий Іван, Ольховий Стефан.
В. 339. Гайванович Марія, Гайванович Анна, Гайванович Олена, Гайванович Катерина.
В. 342. Длуговська Марія, Длуговський Іван, Длуговська Анна, Длуговський Михайло.
В. 343. Танчек Володимир, Танчек Іван.
В. 361. Левко Іван.
В. 363. Гумен Михайло, Гумен Катерина, Мазуляк Григорій, Мазуляк Олена, Кружинська Анна, Мацькула Стефанія, Мацькула Катерина, Мацькула Ольга, Підскальна Анна.
В. 365. Сухеня Йосиф.
В. 369. Пацерковський Іван, Пацерковська Анна.
В. 380. Маркович Марія, Маркович Анна, Маркович Софія, Маркович Віктор, Маркович Анна, Маркович Ольга.
В. 396. Федунок Марія, Федунок Олекса, Федунок Стефан, Федунок Теодор, Федунок Йосиф.
В. 400. Винарчик Емілія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 42. Самушок Розалія, Ревега Катерина, Якубик Анна.
В. 91. Шак Іван, Подлужна Марія, Подлужний, Мирослав.
В. 147. Мілер Кляра, Стельмах Йосиф.
В. 181. Шевчук Іван, Шевчук Марія.
В. 264. Вуйчик Іван, Галашин Микола, Галашин Стефан, Галашин Ольга, Галашин Теодор, Галашин Ольга, Галашин Анна, Ромасик Марія, Ромасик Петро, Ромасик Онуфер, Ромасик Анна, Ромасик Іван, Ромасик Василь.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 44. Махиброда Анна.
В. 53. Шабатура Марія.
В. 63. Процишин Анна.
В. 69. Шевчук Анна.
В. 70. Федьо Анна.
В. 148. Куфтяк Стефанія.
В. 155. Стек Гаська.
В. 208. Стадник Ольга.
В. 229. Федорович Йосиф.
В. 247. Косовська Катерина, Косовська Марія, Косовський Михайло.
В. 282. Кашубінський Іван.
В. 284. Щурик Марія.
В. 318. Придун Анна.
В. 336. Дмитрів Іванна.
В. 361. Катулька Григорій.
В. 364. Синюта Анна.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 28. Пасічник Емілія.
В. 70. Корецька Анна.
В. 295. Ільчишин Олекса.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком березня 1932 р. було в У. Н. С. дітей членів	13,219
В місяци березні 1932 р. принято нових	34
В місяци березні 1932 р. принято наново	101
В місяци березні 1932 р. принято з переступними листами	22
Разом	13,376
В місяци березні 1932 р. суспендовано	221
В місяци березні 1932 р. відійшли з переступними листами	23
В місяци березні 1932 р. відійшли до повнолітних членів	18
В місяци березні померли	3
Разом	265
З кінцем березня 1932 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	13,111

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В класі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	11,707
В класі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,404
Разом	13,111
З кінцем березня 1932 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	33,690

УВАГА

Кожний відділовий урядник член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць березень 1932 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надалі бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (квітня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли-ж цего не зроблять до кінця місяця квітня 1932 року, то в травні 1932 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятє), коли хотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і молодечі, котрі в місяци березні 1932 р. взяли переступні листи, а ще досі не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци квітні 1932 р. до дня другого мая, бо в травні 1932 р. стратять всі членські права і могли би бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятє).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ОКРЕМИЙ ПРОГУЛЬКОВИЙ ПОЇЗД НА УКРАЇНСЬКЕ ПРОГУЛЬКОВЕ СВЯТО ДО МІСТА ВАШИНҐТОНУ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня (Вл. кор.). — Українське свято в честь Юрія Вашингтона, що має бути влаштоване в столиці Злучених Держав, у місті Вашингтоні дня 1-го мая, заповідається величаво. На це звернули увагу залізничі підприємства і компанія Балтимор і Огайо сама добровільно, без ніякого зобовязання зі сторони українських установ чи громадян, лише на підставі інформацій з достовірних джерел та оголошень про українське свято в вашингтонських часописах, призначила окремий поїзд з Ню Йорку до Вашингтону на цей день. Поїзд виїде зі стації Джерзи Сити, з до стації доїздиться ферою з Либерті Стр. в Ню Йорку, в год. 8.10 рано. Поїзд задержиться на стації в Елизабет для подорожних з Елизабет і Ньюарку в год. 8.44, в Плейнфілд в год. 8.58, в Филаделфії в год. 10.20 і приїздить до міста Вашингтону в год. 12.15. Тут треба звернути увагу, що в неділю, 24-го квітня настає зміна часу на літний в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і Пенсильвенія, а в місті Вашингтоні зміни часу не буде. Тому з Ню Йорку виїздить поїзд після літнього часу, а приїздить до Вашингтону після звичайного часу. Прогульковий білет в обі сторони коштуватиме 3 дол. і 50 центів. Діти від 5 до 12 літ платять половину. Ціна одна зі всіх вище згаданих стацій. Поїзд вертається до Ню Йорку по півночи з неділі на понеділок в год. 1.35 і приїздить біля 7-мої години рано до Ню Йорку.

Є ще інший поїзд до Вашингтону в той самий день і за ту саму ціну на лінії Балтимор і Огайо. Він виїздить з Джерзи Сити в год. 12-тій о півночи зі суботи на неділю і приїздить біля 6 години до Вашингтону. Тікети коштують таксамо 3.50 дол. Поворот до Ню Йорку також в годині 12.35 по півночі з неділі на понеділок.

Поїзд для дво- і тридневного побуту коштуватиме 9 долярів, коли зголоситься 25 прогульковців. Можна виїхати в ночи в пятницю або суботу, а вертатися в ночи з понеділка на второк до Ню Йорку. Треба зараз голоситися до Школи Українського Національного Танку, почтова скринка 101, стація Д, Ню Йорк. 89-90

ПОДЯКА.

Цим бажаємо зложити найщирішу подяку моїм приятелям, знакомим та прихильникам за надіслані желання, цвіти та телеграми, рівнож клієнтам за відвідання моєї торговлі в день десятої річниці існування мого інтересу. Зокрема складаю сердечну подяку Школі Українських Танків та балетмайстрови Авраменкови і відділови Пань Укр. Дем. Клюбу в Ню Йорку за цвіти та презенти.

Платон Стасюк,
(Огол.) Ню Йорк.

ВІДОЗВА

ДО ЗЕМЛЯКІВ - ЛЕМКІВ У ПІВНІЧНИХ І ПОЛУДНЕВИХ ЗЕМЛЯХ АМЕРИКИ.

По звісних подіях перед дванадцятьма роками перейшов наш нарід на Західній Україні на шлях мирної, культурно-освітньо - соціяльної боротьби, щоби здобути краще завтра...

Смертоносну зброю замінили: перо, вага та книжка. Не кров, лиш піт ллють працівники „Просвіти“, кооперації, сільсько - господарських та промислових організацій нашого народу. Наша Лемківщина далеко відстала в свойому розвою, в порівнанню з іншими східньо-галицькими повітами. Нам треба потроїти працю, щоби стати на рівні зорганізованих перед 30—40 літами повітів.

До крушення ледів темноти треба фахових робітників із запевненим мінімальним удержанням.

Три місяці працює вже у нашій філії новопринятий урядовець-організатор (з платнею 110 зол. місячно) та обслуговує Округ Філії, ц. є повіти: ліський, сяніцький та почасти ясельський. Великанський, понад 3,500 кв. км., округ та незвичайно трудні умовини праці для урядовця й філії як натури господарської (з причини теперішньої скрути, загального зубожіння населення, редукції нашого робітництва та урядництва і т. п.), як також натури моральної (занепад довіря; зависть, політична гризня і т. д.). Щоби піддержати віру в будучність й дотеперішні здобутки в окрузі, треба не лише повної посвяти в праці, але й значних фондів. Філія мусить мати стало свою домівку, з працівниками, хоч мінімально забезпеченими. Лише така філія опанує округ, зорганізує райони та буде мати де запросити відпоручників читалень на конференції, виклади, анкети, наради, щоби заохотити й підбадьорити нарід до боротьби та витревалости на просвітньо-економічному фронті. Без того грозить як не утрата, то на всякий випадок заснічення дотеперішніх здобутків.

Ці здобутки у нас досить великі й безпосередній товчок до їх повстання дала таки філія „Просвіти“. Вона заложила 76 читалень, в останніх 3-х місяцях внесено нових 9 читалень о затвердження до влади, кромі 3-ох ново-заложених і урохомлених. Богато читалень мають свої площі будівельні та по части Народні Доми. — При моральній та організаційній помочі філії заложено в її окрузі понад 80 споживчих кооператив і кілька кредитівок, які працюють під доглядом Лемківського Союза Кооператив у Сяноці (зі сталим організатором - ревізором) та Народнього Дому в Устріках долішних. В окрузі філії працює понад 20 кружків „Сіл. Господаря“ під зарядом спеціяліста інж. агронома в Ліську — 5 кружків Рідної Школи та кількох кружків — Союза Українок. Осібно слід згадати про Т-во Народній Дім у Сяноці та Добрій шляхоцькій. Для освідомлення населення вислала філія в села 7 (сім) мандрівних бібліотек на суму 1,450 зол. надіслану для нашої Лемківщине Братами з Америки через „Просвіту“ у Львові. — Заложено при філії маленьку книгарню, вартости 300—400 зол.

Через канцелярію й організатора е тепер філія у постійнім звязку з читальнями, і то головно через організаторські та люстраційні поїздки до сіл, яких було від жовтня 1931 р. 45 (сорок пять).

Сама філія мусить творити — фахову бібліотеку, щоби організатори-селяни й провідники новозаснованих при читальнях гуртків (самоосвіти, жіночих, театральних, діточих, співацько-музичних, історичних, науково-мистецьких, критичних і спортових) — могли позичати методично-критичні підручники до поглиблення набутого та придбання нового знання. Як з повищого слідно, наше громанянство не гайнує часу, дає працю а то й останній гріш на загальну справу, та того ще мало. — Треба, щоби всі ті, кому дорога наша Лемківщина, дали все, що можуть і повинні. Тут в першій мірі наше слово до Еміграції, отже до свідомих на вільній землі Вашингтона живучих Братів-Лемків: Озовіться!...

Обніміте з любовю свойого брата в краю! Поможіть своєю лептою нашій роботі, щоби ми, не дивлячися на ніякі партії, переконання й перепо- поставили нашу Лемківщину на такому рівні розвитку, який осягнули наші сусіди — а навіть вищому: се все в імя морального й матеріяльного піднесення нашого брата-Лемка!

Ми певні, що ся ціль є також дорога для Вас як і для нас, і що тому на сей наш поклик Ви відзветеся щиро й сердечно як порадами так і підмогою.

Письма та гроші пересилати на філію, або можна на руки голові.

З просвітянським привітом.

За Виділ філії Товариства „Просвіта“:

Д-р Василь Блавацький, в. р., голова;

Василь Подубінський, в. р., секретар.

В Сяноці, грудень 1931.

Канцелярія філії „Просвіти“ у д-ра В. Блавацького,

Sanok, Poland.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(12)

Йдучи поволі над обривом скель, фон Гарбен надибав у гранітовій скелі щілину, яка, здавалося йому, йшла до самого низу провалля. Щілина ця була неширока, а тому, спираючись ногами на обидві її стіни, можна було з великим трудом зійти вниз. А чи вона виведе Гарбена в долину? Ось питання, яке знову промайнуло в голові молодого мандрівника.

Фон Гарбен рішив заночувати отут на скелі, бо вже вечоріло й годі було забиратися на ніч у цілком невідомі обставини. Довго фон Гарбен сидів і дивився, як долину все більше покривала нічна темнота. На горі ще було досить видно, коли в долині вже зовсім стемніло. Фон Гарбен побачив, що по долині почали засвічуватися в ріжних сторонах огні.

Що це таке? Невже тут живуть люди? Щож це за люди й як вони стрінуть відважного мандрівника? Отакі думки запанували в голові здивованого фон Гарбена. Він цілу ніч не міг спокійно спати й часто прокидався, прислухаючись, чи не зловить якого звуку. Та все було тихо, як у могилі. Лише вогники далі блимали в долині. Нарешті під ранок він заснув міцно.

Ранком прокинувся фон Гарбен, значно підкріпившись на силах. Чувся голодним, а тому рішив, що вже годі гаяти далі час. Треба йти далі назустріч невідомому. Він ще раз оглянув щілину в скелі й приготовився до небезпечного спуску. Що його жде там? Аж тут несподівано почув людські кроки, що наближалися до нього.... Вихопив револьвер і обернувся.